

Nga: Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve
Për: Arben Vitia, Ministër në Ministrinë e Shëndetësisë
Kopjuar: Naim Bardiqi, Sekretar i Përgjithshëm, Ministria e Shëndetësisë
Datë: 29 Korrik 2024
Lënda: Shkresë

I nderuar z. Vitia,

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve – KOMF i cili përfaqëson 34 organizata jo qeveritare, përmes kësaj shkrese adreson sfidat e organizatave jo qeveritare në ofrimin e shërbimeve shëndetësore si pasojë e mos rregullimit të statusit të tyre në ofrimin e shërbimeve shëndetësore.

Prej më shumë se 20 vitesh, pjesa dërmuese e shërbimeve për fëmijët dhe personat me aftësi të kufizuara ofrohen nga organizatat joqeveritare, pa pagesë, e të mbështetura kryesisht nga donatorët ndërkombëtarë. Këto shërbime ofrohen në kuadër të qendrave ditore të specializuara dhe të menaxhuara nga organizatat joqeveritare, të cilat në baza ditore ofrojnë për fëmijët dhe të rriturit me aftësi të kufizuara, shërbime rehabilituese të profilit shëndetësor sikurse fizioterapi, ergoterapi, logopedi, seanca psikologjike individuale dhe grupore, etj. Në anën tjetër, një mori e shërbimeve shëndetësore ofrohen nga organizatat jo qeveritare për fëmijët dhe të rriturit përdorues të substancave narkotike, fëmijët në situatë rruge, fëmijët nga komunitetet e marginalizuara, etj. Këto shërbime ofrohen nga organizatat jo qeveritare me një përvojë të gjatë, infrastrukturë të përshtatshme dhe nga profesionistë të kualifikuar në fushën e shëndetësisë. Vlerësohet se rreth 50 organizata jo qeveritare ofrojnë shërbime të integruara të profilit shëndetësor dhe social.

Megjithatë këto organizata nuk janë të licensuara si ofruese të shërbimeve shëndetësore, për shkak të supozimeve për mangësi ligjore në kuadër të Ligjit për Shëndetësi. Brenda Ligjit për Shëndetësi vlerësohet të ketë dispozita kontradiktore, rreth ofrimit të shërbimeve shëndetësore nga organizatat jo qeveritare dhe licensimit të tyre:

- Neni 15, paragrafi 2, i Ligjit për Shëndetësi përcakton që “Shërbimet e kujdesit shëndetësor ofrohen nga institucionet shëndetësore publike, private dhe publiko–private”.
- Përderisa, Neni 38 “Institucionet shëndetësore në kuadër të shoqërisë civile”, përcakton që “Shërbimet e kujdesit shëndetësor në institucionet shëndetësore humanitare dhe në format e tjera të organizimit të shoqërisë civile në lëminë e shëndetësisë, rregullohen me akt nën-ligjor të nxjerrë nga Ministria”. Vlen të përmendet që ky akt nënligjor nuk është nxjerrë nga Ministria e Shëndetësisë dhe deri tani asnjë organizatë jo qeveritare nuk është e licensuar për ofrim të shërbimeve shëndetësore.

Neni 15 dhe Neni 38 vlerësohen të kenë krijuar konfuzion dhe pasiguri juridike tek zbatuesit e ligjit. Kjo situatë po dëmton statusin dhe qëndrueshmërinë e shërbimeve shëndetësore të ofruara në kuadër të organizatave jo qeveritare, madje mund të cilësohet edhe si diskriminuese për sektorin jo qeveritar. Nuk janë të pakta rastet, kur organizatat jo qeveritare krahas statusit të organizatës jo qeveritare, janë detyruar të regjistrohen dhe licensohen si institucione private për

të mundësuar ofrimin e shërbimeve shëndetësore, megjithëse të gjitha shërbimet e ofruara janë pa pagesë.

Vlen të përmendet që këto shërbime nuk ofrohen nga sektori publik, sidomos kur është fjala për shërbimet e specializuara për fëmijët dhe të rriturit me aftësi të kufizuara.

Duke patur parasysh faktet e elaboruara me lart si dhe interesin e përfituesve të shërbimeve shëndetësore të cilët janë kryesisht grupe të cenuara, KOMF kërkon rregullimin e statusit të organizatave jo qeveritare si ofruese të shërbimeve shëndetësore, përmes hapave në vijim:

- Nxjerrjen e një interpretimi ligjor për të qartësuar nëse dispozitat e Ligjit për Shëndetësi në fuqi mundësojnë ofrimin e shërbimeve shëndetësore nga organizatat jo qeveritare. Në rast se kjo është e mundur, të procedohet me nxjerrjen e aktit nën ligjor për licensimin e organizatave jo qeveritare për ofrim të shërbimeve shëndetësore, ashtu sikurse përcaktohet në nenin 38 në Ligjin për Shëndetësi.
- Në të kundërtën, propozohet që Neni 15, paragrafi 2 i Ligjit për Shëndetësi (i cili është në proces të plotësimit ndryshimit), të ndryshohet për të përfshirë organizatat joqeveritare si ofruese të shërbimeve shëndetësore. KOMF e konsideron të rëndësishme përfshirjen dhe kontribumin në procesin e plotësimit ndryshimit të Ligjit për Shëndetësi.

Përfshirja e OJQ-ve si ofrues të shërbimeve shëndetësore do të rrisë qasjen në kujdesin e specializuar për popullatën e cenueshme dhe do të ndikojë në rritjen e qëndrueshmërisë së shërbimeve dhe rritjen e llogaridhënies. Ministria e Shëndetësisë duhet të marrë masa për të treguar përkushtimin për një kujdes shëndetësor të qasshëm dhe të barabartë për të gjithë ofruesit e shërbimeve, publik, privat dhe joqeveritar.

KOMF mbetet i përkushtuar të bashkëpunoj me Ministrinë e Shëndetësisë në këtë proces. Jemi në dispozicion për të ofruar sqarime shtesë apo për të realizuar një takim të përbashkët për çështjen e ngritur.

Me respekt,

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve KOMF

Aksioni për Nëna dhe Fëmijë, Asociacioni për Trajnime Sociale, Hulumtime dhe Avokim, Balkan Sunflowers Kosova, Childproof/CIPOF, CONCORDIA Projekte Sociale, Down Syndrome Kosova, Education Comes First, Handikos Ferizaj, Handikos Gjakovë, Hareja, Network of Peace Movement - NOPM, Nevo Koncepti, OPFAKKOS, Organizata "Autizmi", Organizata Akti, Organizata për Fëmijët pa Kujdes Prindëror – OFAP, PL4Y International, Programi për të Drejtat Civile, Public Organization for Local Initiatives and Supports – POLIS, Qendra e Kujdesit Ditor PEMA, Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës – QKRMT, Qendra Labyrinth, Qendra për Arsim e Kosovës – KEC, Qendra për Mbrojtjen e Viktimave dhe Parandalimin e Trafikimit të Qenieve Njerëzore - QKRMT, Qendra për Studime të Avancuara – FIT, Qendra Sociale Edukative SOS Kopshti, Rrjeti i Edukatorëve Bashkëmoshatarë – PEN, Save the Children në Kosovë, SOS Fshatrat e Fëmijëve Kosovë, Shoqata e Paraplegjikëve dhe e Paralizës së Fëmijëve të Kosovës – HANDIKOS, Shoqata e të Drejtave të Pacientëve në Kosovë – PRAK Kosova, Terre des hommes, The Ideas Partnership dhe Voice of Roma, Ashkali and Egyptians – VoRAE.